

W czasach Fryderyka Chopina w Małachowiance miało też początkowo swą siedzibę **Towarzystwo Naukowe Płockie**, założone 3 czerwca 1820 roku przez wspomnianego rektora Morykoniego i biskupa Adama Prażmowskiego. Z inicjatywy członków TNP w 1821 roku powstało Muzeum Publiczne i Szkolne Województwa Płockiego (obecnie **Muzeum Mazowieckie**, uważane za najstarsze muzeum publiczne w kraju).

Dziś Muzeum Mazowieckie słynie z najbogatszej w Polsce kolekcji sztuki secesyjnej. W zbiorach muzeum są też chopinalia - m.in. brązowy odlew projektu pomnika Chopina, którego oryginał znajduje się w warszawskich Łazienkach. Zaprojektowany w 1908 r., odlew (w skali 1:8) pochodzi z 1922 r., a wykonany został w rzymskiej odlewni pod nadzorem samego mistrza Wacława Szymanowskiego. Muzeum posiada także obraz olejny Feliksa Michała Wygrzywalskiego z 1910 r., przedstawiający Chopina grającego na fortepianie.

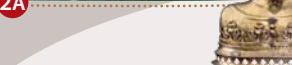

„Mazurek - grający Chopin”
Feliks Michał Wygrzywański, 1910 r.

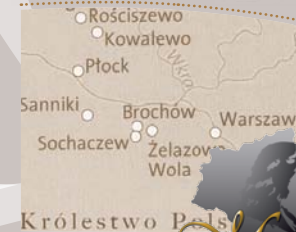
Miniatury odlew pomnika
Fryderyka Chopina
wg projektu Wacława Szymanowskiego
(ze zbiorów Muzeum Mazowieckiego)

Młodego Fryderyka interesowała **katedra**, konsekrowana już w 1144 roku i wielokrotnie przebudowywana. Ciekawość budziła, urządzona dwa lata wcześniej staraniem bp. Adama Prażmowskiego Kaplica Królewska, w której - po uroczystej mszy żałobnej - umieszczono sarkofag z czarnego marmuru z piastowskimi orłami (zaprojektowany przez Zygmunta Vogla), ze szczytkami dwóch władców: Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego. Bazylika Katedralna, wzniesiona w latach 1126-1144 przez biskupa Aleksandra z Malonne, przebudowana w okresie renesansu (1531-1534) i odrestaurowana w latach 1900-1903, stanowi skarb architektury sakralnej w Polsce.

Stary Rynek. Obraz współczesny stylizowany na I ćwierć XIX w., Stanisław Pluciennik

Bibliografia:
„Kronografia Płocka”, t. I, Muzeum Mazowieckie w Płocku, 1989;
„Dzieje Płocka”, Towarzystwo Naukowe Płockie, t. II, 2006;
„Płockanie znani i nieznan”, Książnica Płocka, t. II, 2007;
www.nifc.pl • www.mazowszechopina.pl

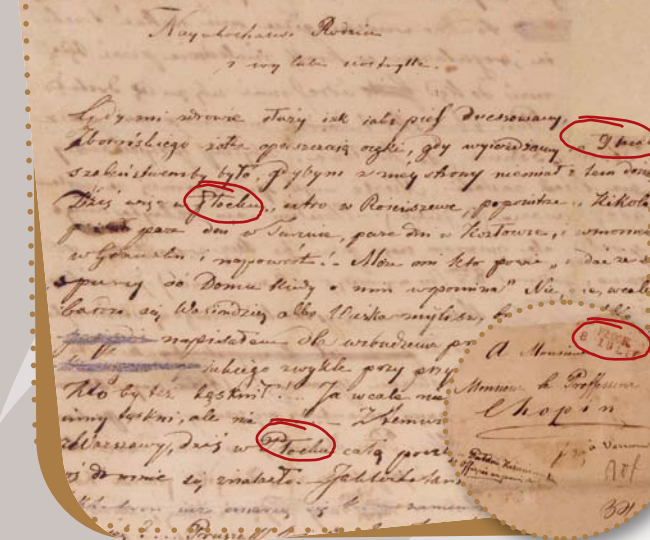
Naprzeciwko, w murach opactwa pobenedyktynskiego i zamku książęcego, mieści się obecnie **Muzeum Diecezjalne**. Jego zbiory to około 20 tysięcy eksponatów sztuki sakralnej, m.in. kielichy, monstrancje, a także zabytki pisane np. iluminowana Biblia Płocka z XII wieku. Ciekawostką, związaną z Chopinem, jest fortepian z czasów kompozytora, który „zagrał” w znanym filmie Aleksandra Forda „Młodość Chopina” z 1951 r.

Z katedry, Fryderyk podążył na **pocztę**, spodziewając się listów z domu. Poczta Królewska w Płocku istniała od początku XVIII w. W 1796 r. stała się jednostką zwierzchnią (Post Amt) zorganizowaną według wzorów pruskich, obowiązujących na terenach całego zaboru. Mieściła się wówczas przy ul. Warszawskiej 274 (dziś Kościuszki 13). Była to regularna poczta dylżansowa, konna i wozowa łącząca Warszawę z Gdańskiem i Poznaniem. Ponieważ stan techniczny siedziby poczty przy ul. Warszawskiej pozostawał wiele do życzenia, w 1829 r. Dyrekcja Generalna Poczty zakupiła nowy budynek przy ul. Dominikańskiej (dziś ul. 1 Maja).

Na poczcie, 6 lipca 1827 r., w piątek (w czwartki bowiem przychodziła poczta z Warszawy) Chopin odebrał korespondencję, a także nadał list do rodziców. Na kopercie, a właściwie czwartej stronie listu, gdyż wówczas był zwyczaj składania arkusza w kopertę, widnieje adres i urzędowa pieczętka: PŁOCK 8 IULI.

Fryderyk ruszył w dalszą drogę do majątku Jeżewskich w **Rościszewie**, zatrzymując się w zaprzyjaźnionych dworach. W podróży - aż do Gdańska - towarzyszyli mu: Ksawery Zboński, Antoni Sierakowski i Ignacy Dembowski (17 - letni młodzieniec nie mógł samodzielnie podróżować poza granicami Królestwa).

W mazowieckie strony wybrał się ponownie podczas wakacji w 1828 roku, które spędził w **Sannikach**, w majątku zaprzyjaźnionej rodziny Pruszków.

Autograf listu Fryderyka Chopina do rodziny, Kowalewo, piątek [6 lipca 1827 r.], 2 karty, 3 strony zapisane w tym jedna z adresem, format 241x191 mm. Ze zbiorów Muzeum Fryderyka Chopina w Warszawie [M/3]. List długo nie był znany biografom Fryderyka. Mylono też daty pobytu Chopina w Płocku: 1825 i 1827 r. Po śmierci kompozytora przeleżał 58 lat - najpierw u jego rodziców, a potem u siostr i ich krewnych. Był w złym stanie, bez prawego górnego rogu, na którym była data, z rozmytymi od wilgoci wersami, nie nadającym się do odczytania. Po raz pierwszy opublikowano go na łamach „Echa Muzycznego” 22 sierpnia 1885 r.

Kowalewo, Piątek

Najukochańsi Rodzice i wy, lube siostryllle.
Gdy mi zdrowie służy jak jaki pies dressowany, a pana Zbońskiego żółte opuszczają oczki, gdy wyjeżdżamy do Płocka, szaleństwem by było, gdybym z mej strony nie miał o tym donieść. — Dziś więc w Płocku, jutro w Rościszewie, po poitrze w Kikole, parę dni w Turznie, parę dni w Kozłowie i w moment w Gdańsku, i na powrót! [...] — Z tym wszystkim nie ma listu z Warszawy; dziś w Płocku całą pocztę przewrócę, byle tam coś do mnie się znalazło. [...] Wszystkiego ciekawym jak Baba. Ależ coś robić, nie dadzą psu mięsa, pies pości i coś może więcej zrobić, jak pójść to tu, to tam i poszukać sobie żywności? Ja też po mięso jadę do Płocka, bo domyślał się, żeście Państwo nie wiedzieli, że ostatnia poczta w Lecie czeka. Teraz się znów zabierze na długie niepiśanie! więc ja się turbować nie będę, bo trudno wiedzieć, gdzie mię szukać trzeba, ale co ja, regularnie, co krok nieledwie pisać będę i dam znać, dokąd adresować, żeby mi się dostało. — Ale ile pan Zboński twierdzi, można pisać przez Toruń, Schwet z Kozłowa, żebyśmy przyjechawszy już liścik zastali. [...]

Chciałem Wam, siostryllle, walczyka mego posłać, ale nie mam czasu pisać, bo już wsiadam; jest teraz rano, godzina 8-ma (bo my nigdy przed 7 nie wstajem). Powietrze świeże, słonko ślicznie świeci, ptaszki świergocą, strumyka nie ma, boby mruczał, ale za to jest staw i żaby prześlicznie śpiewają! [...]
Najprzywiązańszy F.Chopin. Siostryllle buzi, buzi, buzi. [...]

F.Chopin

Urząd Miasta Płocka
09-400 Płock, Stary Rynek 1
tel. 24 367 14 81
tel./fax 24 367 14 83
e-mail: promocja@plock.eu
www.plock.eu

PŁOCK

Stan na wrzesień 2011 r.

Autoryzacje: Halina Pluciennik, Marek Czaroski, Adam Łukawski, Cezary Dzięcielski, Dariusz Krakowiak, archiwum Muzeum Mazowieckiego i Książnicy Płockiej, „Dylżans”, akwarela Piotra Michałowskiego **Na okładce:** portret F. Chopina z 1833 r. Gottfrieda Engelmannia i widok na katedrę A. Majerskiego z 1822 r.

Centrum Informacji Turystycznej
Stary Rynek 8, tel. 24 367 19 44, fax 24 367 19 32
e-mail: cit@plock.eu, www.itplock.pl

Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego PTTK
ul. Tum ska 4, tel./fax 24 262 26 00, 24 262 84 00
e-mail: pttk-plock@wp.pl, www.pttk-plock.pl

Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna
Stary Rynek 8, tel./fax 24 364 99 90
e-mail: biuro@turystykaplock.eu, www.turystykaplock.eu

PŁOCK
na szlaku
chopinowskim

www.plock.eu

PŁOCK

PŁOCK

weekend pełen wrażeń
i dawka pozytywnej energii

Płock był pierwszym miastem, które 17-letni Fryderyk Chopin zwiedził podczas wycieczki do Gdańska w lipcu 1827 r. Choć ta mazowiecka miejscowość nie leżała dokładnie na trasie wyprawy, Fryderyk odwiedził ją ze względu na interesujące go zabytki. Dokumentem potwierdzającym obecność Chopina w Płocku jest list do rodziny, który napisał w pobliskim Kowalewie i nadał na płockiej poczcie.

Malowniczo rozpostarty na wysokiej skarpie Płock leży na szlaku chopinowskim, biegnącym przez Mazowsze. Prastara stolica Mazowsza przyciąga dziś nie tylko wspaniałą historią i zabytkami, które blisko dwa wieki temu podziwiał Chopin.

Płock rozbrzmiewa muzyką. W końcu XIX wieku tworzyli tu Eugeniusz Gruberski i Wacław Lachman. Dziś odbywają się tu liczne koncerty i festiwale, także muzyki poważnej. Festiwal Muzyki Jednogłosowej, Płockie Dni Muzyki Chóralnej czy Letni Festiwal Muzyczny to tylko niektóre z nich. Płocka Orkiestra Symfoniczna koncertowała z wybitnymi muzykami m.in. ze słynnym pianistą Kevinem Kennerem (USA). W zbiorach Muzeum Mazowieckiego jest XVI - wieczna fidel płocka - najstarszy ze znalezionych instrumentów strunowych w Europie.

Płock ma wiele do zaoferowania. Warto - jak Fryderyk - zboczyć z drogi i zatrzymać się tu na dłużej, aby zwiedzić miasto i poczuć jego niepowtarzalny klimat...

www.plock.eu

PŁOCK - STARE MIASTO

LEGENDA:

1 Bazylika Katedralna Wniebowzięcia NMP	10 Ulica Tumska	17 Kościół Farny pw. św. Bartłomieja	24 Miejski Ogród Zoologiczny
2A Muzeum Diecezjalne – opactwo pobenedyktynskie i fragment zamku książęcego z wieżami	11 Ulica Grodzka	18 Katedra i Klasztor Mariawitów	25 Amfiteatr
2B Muzeum Diecezjalne – budynek z pocz. XX w.	12 L.O. im. Marsz. St. Małachowskiego	19 Kościół pw. św. Dominika	26 Zalew Sobótka
3 Towarzystwo Naukowe Płockie	13 Sanktuarium Miłosierdzia Bożego	20 Dawna Poczta	27 Sezonowa przystań żegluga
4 Plac Narutowicza	14 Stary Rynek	21 Fragment muru obronnego z XIV w.	28 Przystań łodzi motorowych
5 Dom pod Trębami	15 Ratusz	22 Kamera Pruska	29 Ciuchcia Tumskia
6 Odwach	16 Dom Darmstadt	23 Dawny Zajazd	
7 Sąd Rejonowy i Okręgowy			
8 Biblioteka im. Zielińskich TNP			
9A Muzeum Mazowieckie			
9B Muzeum Mazowieckie – Spichlerz			

Wielcy ludzie i Płock

„Wzgórze Tumskie i wjazd do miasta od strony Radziwiła”, Andrzej Karłowicz, 1813 r. (ze zbiorów Muzeum Mazowieckiego)

„Widok miasta Płocka od wsi Radziwiła”, Edward Tumanowicz, 1822 r. (ze zbiorów Muzeum Mazowieckiego)

Latem 1827 roku siedemnastoletni Fryderyk Chopin odwiedził Płock. Studiował wówczas w warszawskiej Szkole Głównej Muzyki u prof. Józefa Elsnera, który ocenił jego umiejętności jako „szczególną zdolność”. W kwietniu tego roku zmarła na gruźlicę w wieku 14 lat jego najmłodsza siostra Emilia, której ojcem chrzestnym był Ksawery Zboiński, przyjaciel ojca kompozytora.

W czasie wakacyjnej podróży do Gdańska, Fryderyk zatrzymał się na kilka dni właśnie w majątku Zboińskich w Kowalewie, w powiecie płockim. Jak wynika z zachowanego listu, gospodarz czuł się w obowiązku pokazać gościowi okolice. Podróż do Gdańska rozpoczęli od historycznego Płocka.

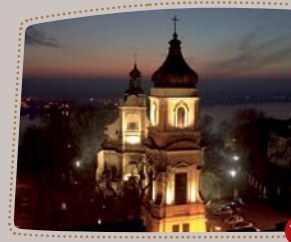
Do miasta wjechali bryczką traktem bielskim. Hrabia Zboiński dobrze znał Płock, ponieważ jego przodkowie i krewni: Ignacy Zboiński (wojewoda płocki), Maksymilian Sierakowski, Franciszek Zboiński przez wiele lat byli płockimi kasztelanami. Ksawery, historyk z wykształcenia, stał się przewodnikiem młodego gościa.

PŁOCK na szlaku chopinowskim

Chopin rozpoczął zwiedzanie od **Starego Rynku**, centralnego punktu miasta, przy którym stał nowy **ratusz**, wybudowany wg projektu Jakuba Kubickiego (przebudował też warszawski Belweder). Uwagę młodzieńca zwrócił sąsiadujący z ratuszem **kościół św. Bartłomieja**. Najstarsza spośród płockich świątyń parafialnych ufundowana została przez Kazimierza Wielkiego i konsekrowana przez biskupa płockiego Klemensa w 1356 roku. Pierwotnie gotycka budowla została w 1723 roku przebudowana w stylu późnobarokowym.

Podążając do katedry, Fryderyk ze swym przewodnikiem minął zapewne Szkołę Wojewódzką, w której uczyła się młodzież męska (dzisiejsze **LO im. St. Małachowskiego**). Jej rektorem był w tym czasie Kajetan Morykoni – współzałożyciel Towarzystwa Naukowego Płockiego i Towarzystwa Miłosierdzia Szkolnego, wspierającego najbardziej utalowanych uczniów.

Ksawery Zboiński opowiedział mu o tej bardzo starej szkole (dziś uważanej za najstarszą w Polsce), założonej przy kolegiacie św. Michała około 1180 roku, prowadzonej przez benedyktynów, potem kanoników regularnych,

PŁOCK - STARE MIASTO wg planu z 1823 r.

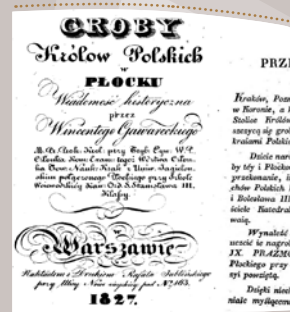
Fragment planu Ludwika Mahna z 1823r. Niebieską linią zaznaczono przypuszczalną trasę spaceru Chopina.

Gospodarzem 10-tysięcznego wówczas Płocka był Florian Kobylński – prezes Komisji Województwa Płockiego – organu władzy administracyjnej. Opracowany został wtedy **rozszerzony układ przestrzenny miasta**, którego centralnym punktem był wzniesiony na nowym miejscu (1824-1825) gmach klasycystycznego ratusza. Stary Rynek, Rynek Kanoniczny, ulica Mostowa i kilkanaście innych zostały wybrukowane.

W 1827 roku w Płocku były 484 domy: 127 drewnianych, pozostałe murowane lub z muru pruskiego. Swoje warsztaty prowadziło 485 rzemieślników. Płocczanie przechadzali się po dwóch parkach publicznych: za klasztorem podominkarskim i przed gmachem Komisji Województwa Płockiego.

„Katedra i Wieża Zegarowa”, Aleksander Majerski, 1822 r. (ze zbiorów Muzeum Mazowieckiego)

Sarkofag w Kaplicy Królewskiej - rysunek z książki „Grobów Królów Polskich w Płocku” W. Gawareckiego z 1827 r. (ze zbiorów Książnicy Płockiej)

jezuitów, aż do 1773 roku, kiedy została przejęta przez Komisję Edukacji Narodowej. Nauczycielem w tej szkole był Wojciech Szwejkowski – późniejszy rektor Uniwersytetu Warszawskiego a wychowankiem m.in. Wincenty Hipolit Gawarecki – historyk Mazowsza, którego książka pt. **„Grobów Królów Polskich w Płocku”**, wydana w 1827 roku w Warszawie, mogła być znana Chopinowi. W książce zamieszczono rysunek **sarkofagu**. W przedmowie Gawarecki napisał: „Kraków, Poznań, Kalisz, Warszawa w Koronie a Wilno w Litwie, dawniej Stolicy Królów i Książąt udziałnych, szczytą się grobami monarchów, którzy krajami polskimi rządzili. Dzieje narodowe nie odmówiły chwały tej i Płockowi”.

